

Tájékoztató
a hosszú lejáratú tőke és kamatfizetési kötelezettségek teljesítésének feltételeiről

Ózd, 2011. május 19.

Előterjesztő: Jegyző
Előkészítő: Pénzügyi Osztály

Az Állami Számvevőszék 2010-ben ellenőrizte Ózd Város Önkormányzata gazdálkodási rendszerét.

A ellenőrzésről készített számvevői jelentésben tett észrevételek, hiányosságok megszüntetése érdekében a Képviselő-testület a 173/KH/2010. (IX.23.) számú határozatával intézkedési tervet fogadott el.

Ezen intézkedési terv 15. pontja – az Állami Számvevőszék megállapításaival összhangban - előírta, hogy az önkormányzat eladósodásának növekedésére tekintettel tájékoztatni kell a Képviselő-testületet arról, hogy a hosszúlejáratú kötelezettségvállalásokból adódó tőke- és kamatfizetési kötelezettségét az Önkormányzat milyen feltételek mellett tudja teljesíteni.

A tájékoztató ennek a feladatnak kíván eleget tenni azzal, hogy áttekinti a lehetőségeket.

Az Önkormányzat hosszú lejáratú kötelezettségeiről, azok alakulásáról a Képviselő-testület a költségvetésről szóló rendelet mellékleteiben minden esetben tájékoztatást kap.

A hosszú lejáratú kötelezettségvállalásokból adódó fizetési kötelezettségek teljesítési feltételeinek áttekintése előtt célszerű ezeket a kötelezettségvállalásokat ismételtlen számba venni:

Fejlesztési hitelekkel és kötvénykibocsátásból származó hitellel kapcsolatos kötelezettségek:

Hitel megnevezése	Adatok: ezer Ft-ban			
	2012. év	2013. év	2014. év	2015. évtől 2027-ig
Városháza bővítés (180 Mft)				
Tőketörlesztés:	20.000			
Kamatfizetés:	870			
Utak felújítására szolgáló MFB hitel (221,8 Mft)				
Tőketörlesztés:	32.800	25.051		
Kamatfizetés:	1.870	623		
Liszt Ferenc Műv. ház felújítására szolgáló MFB hitel (132 Mft)				
Tőketörlesztés:	22.000	22.000		
Kamatfizetés:	924	308		
Panellakások felújítására szolgáló hitel (36 Mft)				
Tőketörlesztés:	9.312	9.265		
Kamatfizetés:	489	163		

Adatok: ezer Ft-ban

Hitel megnevezése	2012. év	2013. év	2014. év	2015. évtől 2027-ig
Kötvénykibocsátásból származó tőke és kamatfizetési kötelezettségek (Tőke 2011. január 1-jén: 3.696 Mft)				
Tőketörlesztés:			80.249	320.995
Kamatfizetés:	36.295	36.295	36.295	36.295
Tőke és kamatfizetési kötelezettségek összesen:	124.560	93.705	116.544	357.290

Pályázatokhoz vállalt önerő mértéke 2012-től:

Adatok: ezer Ft-ban

Pályázat megnevezése	2012.	2013.	2014.	2015.
Ivóvízellátás infrastruktúra és elosztási rendszer fejlesztésére	119.500	63.200		
Béke telep és Újváros tér térségének megújítása (ÉMOP -3.1.2./D)	10.000			
Vállalt önerő összesen:	129.500	63.200	0	0
Tőke és kamattörlesztés és vállalt önerő összesen:	254.060	156.905	116.544	357.290

A kötelezettségek teljesítéséhez szükséges forrásigény, ill. az ezt biztosító feltételek meghatározásához az Önkormányzat felhalmozási célú bevételeit és a kötvényből még rendelkezésre álló szabad forrás összegét is célszerű számba venni.

Várható felhalmozási célú bevételek:

Adatok: ezer Ft-ban

Bevétel megnevezése	2012.	2013.	2014.	2015.
Felhalmozási célú normatív támogatás	86.640	85.950	85.270	84.590
Medcenter Kft vagyonkezelési díja:	10.000	10.000	10.000	10.000
Kötvényből származó forrás betéti kamata	10.000			
Tesco letéti szla. felszabadítása		47.002		
Várható bevételek összesen:	106.640	142.952	95.270	94.590

Várható bevételek és

<u>kötelezettségek egyenlege:</u>	-147.420	-13.953	-21.274	-262.700
--	-----------------	----------------	----------------	-----------------

A felhalmozási kiadásoknál nem számoltunk az évente rendszeresen tervezésre kerülő kisebb, összesen kb.96.000 Eft-os felújítási, beruházási jellegű kiadásokkal (pályázati céltartalék, képviselők céltartaléka, város rehabilitáció, út-, járdafelújítás, belvízrendezés, intézményi felújítások, stb.), a felhalmozási célú bevételeknél egyelőre nem vettük figyelembe a Medcenter Kft már lejárt és meg nem fizetett 100 Mft-os, valamint a szerződés szerint még esedékes 20+50 Mft-os „egyszeri” vagyonkezelési díjbevételt és az EU önerő pályázatok eredményeit.

A fentiekben bemutatott bevételek és szerződés szerinti kötelezettségek egyenlegeként mutatkozó forráshiány, valamint az évente rendszeresen tervezésre kerülő kisebb felújítások, beruházások 2012-2014 években szükséges fedezet (147.420 Eft+13.953 Eft+21.274 Eft+3*96.000 Eft= 470.647 Eft) a kötvényből rendelkezésre álló forrásból ((461.850 Eft) már akkor sem biztosítható, ha a működési hitelfedezetként lekötött 300 Mft felszabadításra kerül. Ebből következik, hogy az előbbieket szerinti tervezett felhalmozási kiadások fedezete csak a felhalmozási bevétel növelésével biztosítható.

További problémát jelenthet, hogy a 300 Mft kötvényből származó forrás hitelfedezeti körből történő kivonására, a megszigorodott hitelezési feltételek mellett csak a működési hiány csökkentése révén van és lesz lehetőség.

Az előbbiekből az is következik, hogy a 2012-2014 évekre további felhalmozási kötelezettségvállalásra már nincs lehetőség, ill. kötelezettség csak akkor vállalható, ha ezzel egy időben annak fedezete vagyontárgy értékesítéséből biztosításra kerül.

A fentiekből látható, hogy a hosszú lejáratú kötelezettségek teljesítésével összefüggő probléma, a jelentős forráshiány 2015-től jelentkezik.

Ettől az évtől a kötvény törlesztéseként, a svájci frank jelenlegi árfolyamát figyelembe véve 13 éven keresztül kb. 320.995 Eft kiadással kell számolni.

E mellett továbbra is számolni kell az évente rendszeresen tervezésre kerülő, a fentiekben már bemutatott kb. 96.000 Eft-os felhalmozási kiadásokkal és a kötvény törlesztés mértékétől függő, csökkenő kamatkidadásokkal.

A várható felhalmozási bevételek figyelembevételével az is megállapítható, hogy a „rendszeresen tervezett” felhalmozási kiadásokra a felhalmozási bevételek várhatóan fedezetet biztosítanak, a jövőbeni jelentős önerőt igénylő fejlesztések, valamint a kötvény tőke és kamatfizetési kötelezettségeire viszont egyéb módon, a bevételek növelésével, ill. a kiadások csökkentésével kell forrást biztosítani.

A kötvény törlesztési kötelezettségének tervezésénél figyelembe kell venni a helyi önkormányzatokról szóló 1990. évi LXV. 88. § (1) bekezdés b) pontjának előírását, mely szerint a normatív állami hozzájárulás, az állami támogatás, a személyi jövedelemadó, valamint az államháztartáson belülről működési célra átvett bevételek erre a célra nem használhatók fel.

Ebből az következik, hogy a kötvénytartozás törlesztése csak az Önkormányzat saját bevételeiből történhet !

A helyi önkormányzatokról szóló törvény előírásának megfelelően az Önkormányzat hosszú lejáratú kötelezettségeinek, különösen a 2015. évi és az azt követő évek kötelezettségeinek teljesítéséhez szükséges forrás biztosításának lehetőségei az alábbiak:

- 1.) Helyi adóbevételek növelése,
- 2.) Működési kiadások csökkentése,
- 3.) Helyi adóbevételek növelése mellett a működési kiadások csökkentése,
- 4.) Újabb kötvénykibocsátással a jelenlegi kötvénytartozás törlesztése, ezáltal a jelenlegi fizetési kötelezettségek megkezdésének későbbi időpontra történő eltolása.
- 5.) Egyéb rövidtávú kiadáscsökkentések és bevételnövelések

A fenti lehetőségek áttekintése, értékelése:

1.) Helyi adóbevételek növelése:

- a) Iparüzési adó: Az adó mértéke tovább nem növelhető, a helyi adókról szóló 1990. évi C. tv. 39/C. § (2) bekezdés felhatalmazása alapján a helyi adórendeletben 1 Mft alatti adóalap esetén adott mentesség megszüntetésével éves szinten kb. 4,5 Mft többletbevétel érhető el.
Az iparüzési adóbevétel jelentősebb növelése csak a már működő, jelentős adót fizető vállalkozások tevékenységének és adóalapjának megőrzése mellett új, jelentős értéktöbbletet előállító vállalkozások megtelepedése esetén lehetséges.

- b) Építményadó: Ózd Város Önkormányzatának a helyi adókról szóló 38/2007. (XII.29.) önkormányzati rendelete alapján a jelenlegi adómértékek az alábbiak:

magánszemélyek építményadója (garázsadó): 300 Ft/m²
 vállalkozások építményadója: 350 Ft/m²

A lakások a helyi rendelet alapján mentesítésre kerültek az adófizetési kötelezettség alól.

Önkormányzatunk által a helyi adórendeletben meghatározott adómértékkel szemben a jogszabály alapján kivethető építményadó mértéke 2011. évre 1.580,8 Ft/m².

Az építményadó erre a mértékre történő megemelésével és a lakásokra vonatkozó mentességek megszüntetésével az alábbi éves többletbevételek érhetők el:

magánszemélyek építményadója (garázsadó):		
	(39.136 m ² x1.280,8 Ft/m ²)	50.125 Eft
vállalkozások építményadója:		
	324.678 m ² x1.230,8 Ft/m ²)	399.614 Eft
a lakások adómentességének megszüntetése esetén becsült többletbevétel:		
	(38.300 lakos/4 fő/lakásx60m ²)	908.170 Eft

A számításokat figyelembe véve az építményadó mértékének jogszabály szerinti legmagasabb mértékre történő emelésével és a lakásokra vonatkozó kedvezmény megszüntetésével az elméletileg elérhető éves többletbevétel lehetséges mértéke összesen kb.1.357.909 Eft.

Természetesen ez a többletbevételi lehetőség csak egy számított, elméleti érték, a mai jövedelmi viszonyok alapján ennek elérése irreális.

2.) Működési kiadások csökkentése:

A működési kiadások csökkentése a jelenlegi központi támogatások és saját bevételek mellett nem lehetőség, hanem kötelezettség. A 2010. évi költségvetési rendeletben elfogadott 2011. évi működési hiánnyal az Önkormányzat gyakorlatilag kimerítette a helyi önkormányzatokról szóló 1990. LXV. törvény 88. §(2) bekezdésében meghatározott hitelfelvételi korlátot.

Ebből az következik, hogy a 2012. évi költségvetésben már működési hiány nem tervezhető, azaz a 2011. évre elfogadott működési kiadásokat 414 Mft-tal kell csökkenteni.

Ahhoz viszont, hogy a 2015-től folyamatosan jelentkező kötelezettségek teljesíthetők legyenek – változatlan saját bevételek és működési hitelállomány mellett - a működési kiadásokat 2014-ig minimálisan további kb.357 Mft-tal kell csökkenteni.

Ennek teljesíthetősége érdekében a 2011-ben már megkezdett racionalizálások mellett további jelentős kiadáscsökkentést eredményező intézkedések megtétele szükséges.

3.) Saját bevételek növelése mellett a működési kiadások csökkentése:

A saját bevételek növelésére az építményadó mértékének emelésével a Képviselő-testület döntésének függvényében a lehetőség adott, a működési kiadások csökkentésének szükségessége a különböző érdekektől függetlenül viszont – a kötelezettségek teljesítése érdekében – elkerülhetetlen.

A hosszú lejáratú kötelezettségek maradéktalan teljesítéséhez, a jelenlegi ismeretek alapján ennek a kombinált lehetőség megvalósításának van a legreálisabb lehetősége.

4.) Újabb kötvény kibocsátása:

Az újabb kötvény kibocsátására és ezáltal a fizetési kötelezettség teljesítésének eltolására elvileg a lehetőség megvan, azonban ez a lehetőség a fennálló jövőbeni problémát nem oldja meg, csupán a megoldást későbbre halasztja, tovább növelve ezáltal a folyamatosan felmerülő kamatkiadásokat.

5.) Egyéb rövidtávú kiadáscsökkentések és bevételnövelések

- A feladatellátáshoz már nem szükséges vagyoni elemek értékesítése (pl.: gázvagyon, nem hasznosított ingatlanvagyon, stb.),
- kötelezettségvállalásra a jövőben csak akkor kerülhet sor, amennyiben a kiadás 3 éven belül a bevételből, illetve megtakarításból megtérül,
- az EU-s önerő pályázatokon való lehetséges részvétellel az önerő csökkentése.

Össességében megállapítható, hogy a jelenleg fennálló hosszú lejáratú kötelezettségeinek teljesítéséhez az Önkormányzatnak nincs más lehetősége, mint a saját bevételek jelentős növelése (új, jelentős értéktöbbletet előállító munkahelyek kormányzati támogatással való létesítése és az építményadó emelése) és ezzel együtt a működési kiadások folyamatos és igen jelentős csökkentése.